

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et
Methodica Sacrorum Canonum Explanatio**

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Titvlvs XXXVIII. De Jure Patronatûs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63255)

Episcopus super ejusmodi locorum intra fines suæ diœceseos existentium subjectione, visitatione fundatam habeat intentionem, nisi ea specialiter, videlicet privilegio vel præscriptione eximantur. *can. omnes Basilica, c. 16. q. 7. can. monasteria. c. 18. q. 2. cap. constitutus. de relig. dom.*

TITVLVS XXXVIII.

De

Jure Patronatûs.

QUÆRES 1. Quid sit Jus Patronatûs & quotuplex? Respond. Definitur Jus Patronatûs, potestas presentandi instituendum ad beneficium vacans dividitur, in Ecclesiasticum & laicum ecclesiasticum est quod competit alicui ratione Ecclesiæ; dignitatis, vel officij ecclesiastici quod habet, etiamsi originem habuerit à patrimonio laici, & personâ laicâ sit, cui competit. *cap. un. h. t. i. 6.* Laicum dicitur, quod alicui sive laico, sive Clerico competit ratione proprii patrimonij; eo quod tale beneficium fundaverit dotaverit, vel ejusmodi fundatoribus successerit. Adunt aliqui jus patronatus mixtum, quod partim ratione Ecclesiæ partim ratione patrimonij competit.

QUÆRES 2. Quenam inter dicta patronatûs jura sit differentia? Respond. Differentia inter dicta patronatûs jura est primò quod patronus Ecclesiasticus habeat se vestire ad præsentandum, laicus non nisi quadrimestre. *c. 27. 22. c. 1. h. t. c. cap. un. eodem i. 6.* quod tempus currit non a die vacationis, sed à dienotitiâ. Secundò, quod patronus laicus uno præsentato, alios insuper intra quadri-

B b 3

mestre

metre præsentare possit non quidem à præsentatione jam factâ recedendo, sed accumulando, ita ut episcopus ex pluribus præsentatis, digniorem instituere possit *c. 5. 24 h. t.* quod non licet patrono Ecclesiastico.

QUÆRES 3. Quomodo jus patronatus acquiratur? Resp. Tribus potissimum modis jus patronatus acquiritur. Primò, fundatione, si prædium solum donetur, in quo ecclesia exstruitur. *Constitutam caus. 17 quest. 2.* Secundò, constructione, quis Ecclesiam suis sumptibus construat, vel prædium dirutam reparat. Tertiò, per dotationem, si quæ congruam & sufficientem dotem Ecclesiæ assignat. De quibus omnibus videatur. *Trident. sess. 14. cap. 1. de reform. & sess. 24. c. 9.* In his omnibus intervenire debet auctoritas episcopi.

QUÆRES 4. Quot modis Jus Patronatus amittatur? Respond. Amittitur Jus patronatus Primò, voluntariâ cessione ipsius patroni; Secundò, extinctâ omninò ejus familiâ. Tertiò per unionem beneficii patronati monasterio factam. Quarto, dirutione Ecclesiæ patronatus obnoxia. Quintò, admisso crimine, ejus privationem ipso jure incurcente; quale est cædes ipsius rectoris vel alterius Clerici Ecclesiæ patronatæ *cap. in quibusdam de penis.* Simoniaca venditio vel translatio Juris patronatus in alios; & denique Crimen læsæ Majestatis.

QUÆRES 5. Quomodo jus patronatus transferatur? Resp. Transferatur: 1. Hæreditariâ successione *cap. 1. & Clem. plures h. t.* taliter quidem ut si plures fuerint patrono hæredes, ad quemlibet illorum Jus patronatus in solidum transeat licet eorum portionibus inæqualibus scripti essent. Secundò de

natione, in qua intervenire debet auctoritas Episcopi, si donatio juris patronatus laico fiat, secus si Clerico *cap. 17. h. t.* Tertio venditione, quæ ut valeat, jus patronatus non debet vendi per se, hoc enim simoniacum foret, sed cum universitate bonorum, vendendo v. gr. castrum, cui jus patronatus annexum est, quod simonia caret, modo intuitu juris patronatus pro Castro non exigatur majus pretium. *cap. 7. §. 7. h. t.* Quarto, permutatione *can. nemini. caus. 16. q. 7.* ubi observa si jus patronatus reale fuerit, v. gr. castro annexum, permutato castro, permutatur etiam jus patronatus accessorie, si fuerit personale, permutari potest cum re aliâ spirituali, non autem temporali. *cap. ad quæstiones de ver. permut.* Quinto, denique præscriptione, quæ ut laicis proficit, immemorialis esse debet, *Trid. sess. 25. cap. 9. de reformat.*

OBIICIES 1. Jus patronatus est spiritualibus annexum *cap. 3. de jud. cap. 16. h. t.* Ergo sicut in spiritualibus non datur hæreditaria successio. *cap. 1. de præb.* ita nec in jure patronatus. R. spond. Concessit anteced. neg. conseq. speciali enim favore & gratiâ Ecclesia in jure patronatus successio concessit, ut hac remuneratione laicos ad fundationem Ecclesiarum alliceret. *Gonzal. in cap. 2. h. t. n. 8.*

OBIICIES 2. Si dicta ratio valeat, ergo eadem successio in ipsis beneficiis admittenda erit. Respond. Negando illatum, beneficium enim essentialiter includit ministerium spirituale, sicut ergo in hoc non datur successio hæreditaria, ita nec in beneficio.

QUÆRES 6. An Episcopus spretâ patroni præsentatione, aliam personam in beneficio patro-

nato instituere possit? Resp. Negat. Sed facta a
trono præsentatione personæ capacis & idoneæ,
scopi vel alterius ad quem id pertinet, est præ
tatum instituere, nec alteri quam præsentato be
ficiam conferre poterit, tempus autem ad institu
dum ordinario constitutum non est, sicut nec in
tuto ad capiendam possessionem, nisi de eccle
parochiali agatur, tum enim intra duos mens
facienda est institutio per bullam Pij V. alias in
tutio ad superiorem devolvetur.

TITVLVS XXXIX.

De

Censibus Exactionibus & Pro curationibus.

QUÆRES I. Quid sit census, & quomodo
plex? Respond. Census hoc loco est
præstatio pensionis annuæ, in signum sub
jectionis Episcopo aut in recognitionem fundatio
nis patrono ex redditibus ecclesiæ, vel beneficii sol
vendæ. Duo sunt census præcipui hoc tit. decla
randi. Primus est qui in signum subjectionis & hono
rem ecclesiæ Cathedralis, ab inferioribus ecclesiis
jurisdictioni episcopali subiectis, præstatur Epi
scopo, & idcirco quandoque Cathedraticum, quan
doque autem Synodaticum appellatur, eò quòd in
Synodo solvi consueverit, *cap. conquereute de off. ca
dularij*; qui census duos aureos non excedebat,
secundum æstimationem antiquam, hoc est, ab in
tutio t xari s litam, solvendos *cap. 20. Spenule*. qui
census sicut minus sic etiam omnino præscriptione
abro